

Ruteinspektøren.

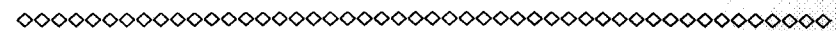
Endel perifere ruter har en enda ikke rukket å «pusse opp», blant annet Storlidalen-Gjøra og Trollheimshytta-Holtenseter. Trafikken på disse rutene er imidlertid så liten, at nymerking av dem må komme i annen rekke til fordel for rutenettet i Sylene, som nok tildels trenger endel restaurering. De fleste av rutene i Sylene er inispisert i år, men tiden tillot ikke noe utstrakt merkingsarbeide.

Oppdemningen av Essandsjøen har dessverre ført til at endel av stiene i nærheten er blitt «sub-marine». Av den grunn vil en til neste år bl. a. forsøke å legge ruta Storerikvoll—Sylstasjonen litt høyere i terrenget. Rutene Schulzhytta—Stordal og Storerikvoll—Stordal kan også sannsynligvis ved litt omlegging gjøres kortere og tørrere. Merkingarbeidet 1955 og 1956 vil bli konsentrert om Syl-området.

Naturens destruktive krefter rår vi lite med. Is- og snøbreer kan rive varder ned, større eller mindre ras kan tildels gjøre veien vanskelig å forsere. T.T. er veldig takknemlig for fjellfolkets assistanse i slike tilfeller. Enten det nå gjelder å rydde unda et tre som er falt ned, reise en varde som er seget ned i vinterens løp eller legge en klopp på plass. Eller om ikke annet varsle vertinna på nærmeste hytte.

Til neste sides artikkel:

Kristoffer J. Haugen ble den 28. november 1947 oppnevnt til innbudt livsvarig medlem av T.T. Helt fra han overtok gården Storli viste han stor interesse for T.T., og allerede fra første stund ble kvarteret på Storli rost av alle. Kristoffer J. Haugen utførte et stort og godt arbeide med varding av ruter. Helge Foss la ned krans fra T.T. ved begravelsen.

EN SOM LÆRTE OSS Å BLI GLAD I FJELLET

Av J. A. Bakke

Jamen var det seigt å komme fra Trollheimshytta til Storli over Mellomfjell i dag. Været var fint i fjellet nå i slutten av august og fristelsen til å sole seg for stor. Vanskelig var det også å slite seg løs fra den praktfulle utsikten mot Følldalen. Det bar mot slutten av turen vår, og så ville vi ha med oss mest mulig av fjellet i all dets prakt og herlighet. Trøtte var vi nok i beina etter dagsmarsjen, det kan ikke nektes. Men alt dette ble fort strøket bort da vi kom inn i de koselige stuene hos Mali og Kristoffer Haugen på Storli, og vi hadde spist hva huset satte fram for oss.

Turisttrafikken skifter vel karakter som alt annet. Men vi vil håpe at vi ennå lenge må få beholde dette koselige preget av god, norsk bondekultur i kvarter og hytter i fjellet. Økonomisk sett er det vel en vinning at det ene strøket etter det andre blir industrialisert, men vi fjellfolk synes det er vondt også.

Møtet med den gamle bondekulturen er nå en ting. Men tenk å få møte slik en praktkar av en fjellmann som Kristoffer J. Haugen. Det betyr å oppleve Trollheimen i dag, i går og for seksti år siden. Hvor praktfullt står han ikke til dette landskapet?

Når en tar til å prate med denne mannen, forstår en snart at han har et stort fond av erfaring og viten å øse av. Det ble uvilkårlig så en måtte skrive ned endel av det. Nå, da han er død, sender jeg det til årboka som en takk og en hyllest til den gamle, staute fjellmannen. Det faller seg slik at vi snakker litt om slekten til Kristoffer. Han selv var født i 1875 og ville altså snart ha fylt 80 år. Men broren hans, Johannes, som bor litt lenger ned mot

bygda (kjent som botaniker og slektsgransker) er 2 år eldre. Kristoffer begynte å ferdes omkring i fjellet alt i 12-års alderen, og mangt verdifullt vilt hadde han nok lagt ned da han var konfirmant. Folk var tidlig utviklet den gangen. I 1905 fikk han premie fra «Norges Jeger- og Fiskerforening» for utrydding av rovdyr.

— Men e ha utrydda my mer rovdyr sia den ti.

— Hva slags dyr har det mest gått ut over?

— For det meste vart det ræv og mår. E ha vel skætte ein 50—60 måra ialt. No ha måren vøre freda her i mange år.

— Men så revejakten da?

— Tå ræv tenkje e at e ha skætte fir—fem hoinder. I førstninga va det mest kvitræv og blåræv. I de senar åra e det for det mæste rauræv, men han e værst å få tak på.

Kristoffer har ikke snakket lenge før en legger merke til språket hans. Oppdalsmålet er både klangfullt, smidig og uttrykksfullt. Det er ikke noe rart at et slikt praktfullt språk må kalle diktere fram, og det har jo Oppdal som få bygder i Trøndelag.

Kristoffer forteller interessant om en jakt på gaupe i Storlidalen for 50 år siden. Da var det godt at Kristoffer hadde lært å bruke skiene. Noen mil innover mot Svartådalen og nordover var ingen ting, når han hadde fått dem på beina. Da julekvelden kom, var Kristoffer heime igjen og hadde gaupa med seg.

Trondhjems Turistforening ble jo stiftet i 1887. Hvordan fór turistene før den tid? Til det svarer Kristoffer at det var ikke mange utenom jegerne som fór i fjellet den tid. De som måtte overnatte i hus, fikk plass på Løsetsetra lenger inne i Folldalen. Rindalingene og surndalingene har setret i Folldalen i uminnelige tider. Kristoffer nevner også Fiskesetra og Langlisetra tett attmed Trollheimshytta. Her setrer nå Trondhjems Turistforening. Også på Liagarden, nørdest i Folldalen, brukte folk å ligge over. Arnt og sønnen hans var med og bygget den første Trollheimshytta i 1891. Kristoffer husker godt at han gikk forbi der en gang, mens de holdt på med dette. Han var da selv 12—13 år gammel.

— Hvor langt tilbake i tida har det vært herberge for turister her på Storli?

— Helt sia turistane begynt å kåmmå over fjelle her. I første tida

vart det my nøtta førar tå turistane. E va med på mang slike tura.

— Det var vel ikke mange som kom hit til å begynne med?

— I 1903 da e kom hit te Storli, va de 12—13 framande her på heile sãmmãrn.

— Trafikken er vel en ganske annen nå?

— Serle like ette krigen fór de my folk her. De ha tikkji tå lite i senar år.

— Er De fornøyd med den måten rutene er lagt på?

— Da rektor Sommerfeldt va formann i turistforeninga, va e me han å planla mang rutå. Olaf Grilstad va å me å gjekk rutån. Ette den ti har de vorte mange nye fjellvega. Men de va it all som va fornøgd me all dinna merkinga. Dem tøkt at oss skjemt ut fjelle me de! I lange tier framover va de fler som gjekk me kart å kompass ve sia tå rutån.

— Er det noen flere ruter som De vil foreslå?

— Det e ei rute frå Fale i Sunndalen å hit. E ha foreslie dinna ruta for mang år sia. Ho tæk tå te, vinster ve Tovatnet, går forbi Kråkbotnen og på baksia tå Storsalen å viar ne te merkjinga frå Giklingdalen. Der e no tå di mest uberørte områda som fins i Trollheimen. Dinna ruta tykkje e skull ha vøre oppmerka. Men de e eit forferdele fjell å fårrå over dersom de blir over.

— Har De noe å klage på turistene over i disse årene?

— Nei, oss ha vøre dei beste venner heile tia. E vet itj om nån turist som ha firri åt støgt.

— Skillet mellom landsfolk og byfolk har vel gått mer bort i de senere år?

— I de hele tatt så e itj byfolke så stive å stolte lenger som dãm va fær. For mé e de mest som ei adspredels å træff byfolke.

Til slutt spør jeg om ikke den nye generasjon på Storli blir lei av alt dette praktet med turistene. Men Kristoffer svarer kontant: E ha itj haurt nå te di. Oss tykkje de e trivele.

Dette var Kristoffer J. Haugens hilsen til fjellfolket. Han var glad i dem og kjente seg ett med dem selv på gamle dager.

Denne følelsen var gjensidig. Han står for oss som en edel representant for den gamle generasjon i Storlidalen. Vi ærer og takker ham for alt han har gjort for turistene.